

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Obo/69/2012
Identifikačné číslo spisu:	2109221330
Dátum vydania rozhodnutia:	27.11.2013
Meno a priezvisko:	JUDr. Gabriela Mederová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2013:2109221330.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Pepelovej a členiek senátu JUDr. Gabriely Mederovej a JUDr. Aleny Priellovej, v právnej veci žalobcu JUDr. Dušana Pohovej, správca konkurznej podstaty úpadcu TAZ, a. s. v konkurze, Coburgova 84, 917 48 Trnava, IČO: 36 227 803, zastúpený advokátom JUDr. Jurajom Gajdošíkom, Košická 52, Bratislava, proti žalovaným 1/ O. D., Jiráskova 20, J., 2/ S. D., O., za účasti vedľajšieho účastníka na strane žalovaných Mgr. Ing. Pavol Korytár, správca konkurznej podstaty úpadcu Trnavské automobilové závody, štátny podnik v konkurze, IČO: 00 009 199, o zaplatenie 494,33 eur s prísl., o odvolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 6 Cbi 17/2009-169, z 20. júna 2012, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 6 Cbi 17/2009-169 z 20. júna 2012 **p o t v r d z u j e .**

Žalovaným 1/ a 2/ a vedľajšiemu účastníkovi konania

Odôvodnenie

Súd prvého stupňa napadnutým rozsudkom žalobu zamietol a žalovaným 1/ a 2/ a vedľajšiemu účastníkovi náhradu trov konania nepriznal. Z odôvodnenia rozhodnutia vyplýva, že žalobca sa domáhal žalobou ako správca konkurznej podstaty úpadcu TAZ, a. s., voči žalovaným zaplatenia dlžného nájomného za mesiace október 2008 až marec 2009 s poplatkom z omeškania za nimi užívaný byt č. 4, nachádzajúci sa na O. na 2. poschodí, pozostávajúci z dvoch izieb a príslušenstva, na základe zmluvy o nájme bytu z 15. 04. 1994. Žalobca zapísal uvedený byt do súpisu konkurznej podstaty a nebolo rozhodnuté o vylúčení uvedenej nehnuteľnosti zo súpisu konkurznej podstaty, preto mu patrí právo nakladať s majetkom podstaty, do marca 2009 bol úpadca vedený ako vlastník nehnuteľnosti v katastri nehnuteľností. Z dokazovania vyplynulo, že uznesením Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 3K 105/1999 z 21. 12. 1999 bol vyhlásený konkurz na majetok dlžníka TAZ, a. s. v likvidácii, Coburgova 84, Trnava, IČO: 36 227 803 a za správcu konkurznej podstaty bol ustanovený JUDr. Dušan Pohovej, advokát, Bratislava. Žalobca ako správca konkurznej podstaty svoje právo na zaplatenie nájomného odvodzoval zo

skutočnosti, že do súpisu konkurznej podstaty zapísal majetok patriaci úpadcovi, okrem iného aj bytový dom na O.. súp. č. XXXX, parc. č. XXXX/XXX v J.. Poukázal aj na zmluvu o nájme bytu z 15. 04. 1994, uzatvorenú so žalovaným 1/, na základe ktorej sa stal užívateľom predmetného bytu. Svoj nárok žalobca odvodzoval aj zo skutočnosti, že k vylúčeniu majetku zo súpisu konkurznej podstaty nedošlo. Na druhej strane vedľajší účastník na strane žalovaných správca konkurznej podstaty úpadcu Trnavské automobilové závody, š. p., tvrdil, že úpadca žalobcu nie je a nebol vlastníkom nehnuteľností, zapísaných do súpisu s poukázaním na rozhodnutia Okresného súdu v Trnave č. k. 44 Cbi 6/2007-653 z 26. 03. 2008 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trnave č. k. 21 CoKR 4/2008 z 23. 09. 2008, právoplatnými 20. 11. 2008, teda na to, že privatizačný projekt štátneho podniku Trnavské automobilové závody, š. p., na základe ktorého mal nadobudnúť dotknuté nehnuteľnosti predchodca úpadcu žalobcu, neobsahoval označenie nehnuteľností, ktorých nájom mal byť podkladom pre uplatnenie práva na platenie nájomného. Platenie nájomného prináleží zásadne vlastníkovi veci, ktorý vec v rámci nakladania s vecou prenájma za odplatu - nájomné. S poukázaním na ust. § 123, § 125 ods. 1, § 685 ods. 1, § 871 ods. 1, § 696 ods. 1, 2 Obč. zák. a ust. § 2, § 3 zák. č. 182/1993 Z. z. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov, ako aj ust. zákon 91/92 Zb. o podmienkach prevodu majetku štátu na iné osoby, dospel k záveru o nedôvodnosti uplatneného nároku. Konštatoval, že obligatórnou náležitosťou privatizačného projektu, ktorý mal nadobudnúť právny predchodca žalobcu dom, resp. predmetnú nehnuteľnosť od štátneho podniku Trnavské automobilové závody, š. p., malo byť vymedzenie majetku určeného na privatizáciu, a to v prípade nehnuteľnosti tak, aby mohol byť vykonaný vklad vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností. Predmetný privatizačný projekt 329 však neobsahoval takto vymedzenie nehnuteľností určených na privatizáciu. Aj rozhodnutie o schválení privatizačného projektu nebolo spôsobilé pôsobiť vznik, zmenu alebo zánik vlastníckych práv, nakoľko bolo nejasné a neurčité, neobsahovalo žiadne nehnuteľnosti, ktoré by mali byť predmetom privatizácie. Odvolával sa na privatizačný projekt, ktorý trpel rovnakými vadami. Ani notárska zápisnica neobsahovala určenie nehnuteľností, ktoré by mali vstupovať do základného imania úpadcu. Spresnenie špecifikácie privatizovaného majetku bolo vykonané až v roku 1993. Akciová spoločnosť Trnavské automobilové závody, a. s., bola založená zakladacou listinou Fondu národného majetku SR, spísanou formou notárskej zápisnice z 21. 04. 1992 N 72/92, Nz 75/92 a ktorá mala nadobudnúť privatizovaný majetok štátneho podniku, bola zapísaná do obchodného registra k 01. 05. 1992. Táto vložila časť majetku dňa 21. 12. 1995 do spoločnosti s ručením obmedzeným TAZ, spol. s r. o., Trnava, a to zakladateľskou listinou, spísanou formou notárskej zápisnice z 21. 12. 1995 č. N 417/95, Nz 409/95. Rozhodnutím valného zhromaždenia spoločníkov z 02. 04. 1998 došlo podľa § 68 ods. 3 písm. e/ a § 69 ods. 1, 2 Obch. zák. k zrušeniu spoločnosti bez likvidácie jej premenou na akciovú spoločnosť TAZ SIPOX, a. s., Trnava (neskôr TAZ, a. s.). Všetky práva a povinnosti a záväzky, aj neznáme zrušenej spoločnosti mali prejsť na je právneho nástupcu. Podľa rímskej zásady, uplatňujúcej sa aj v súčasnom platnom právnom práve, ktorá znamená, že nikto nemôže na iného previesť viac práv, než sám má, však na spoločnosť TAZ, a. s., bolo možné zo spoločnosti akciová spoločnosť Trnavské automobilové závody, a. s., previesť iba tie práva, ktoré boli nadobudnuté platne. Pokiaľ však právny úkon o prevode nehnuteľností je absolútne neplatný, nemohol sa stať ďalší nadobúdateľ nehnuteľností ich vlastníkom. Podľa názoru súdu na prevod iných ako v rozhodnutí o schválení privatizačného projektu určených nehnuteľností, nemožno aplikovať ustanovenia o prechode ostatných práv a záväzkov známych i neznámych v zmluve neuvedených, čo . výkladom pojmov podľa § 2 zák. č. 92/91 Zb., podľa ktorého majetkom podniku na účely tohto zákona je súhrn vecí a finančných prostriedkov, ku ktorým má podnik právo hospodárenia, alebo ktoré sú v jeho vlastníctve, ako aj súhrn práv iných majetkových hodnôt a záväzkov podniku. Tieto nehnuteľnosti musia byť jasne špecifikované a označené tak, aby rozhodnutie bolo podkladom pre vykonanie vkladov vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností. Predchodcovi úpadcu žalobcu vlastnícke právo k nehnuteľnosti nevzniklo, nemohlo byť predmetom následných prevodov. A žalobca nemohol vykonávať oprávnenia, vyplývajúce vlastníkovi domu, teda aj právo na platenie nájomného za byt č. 4 v dome súp. č. XXXX na O.. Vzhľadom na absolútnu neplatnosť právneho úkonu v zmysle § 39 nie je možné ani dodatočné schválenie právneho úkonu, ani konvalidácia formou spresnenia, to znamená premeny pôvodne neplatného právneho úkonu na platný.

Súd dospel k záveru, že ani v čase vyhlásenia konkurzu na majetok úpadcu nebol dom, resp. nehnuteľnosť vo vlastníctve úpadcu, ani ho počas konkurzu nenadobudol do svojho majetku, preto

nemohol byť žalobca oprávnený v zmysle § 14 ods. 1 písm. a/ zák. č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní oprávnený nakladať s majetkom podstaty, ani vykonávať práva a povinnosti, ktoré súvisia s nakladaním s majetkom podstaty. Súd nemal prihliadnuť ani na námietku žalobcu, že doteraz nebolo rozhodnuté o vylúčení nehnuteľnosti zo súpisu konkurznej podstaty TAZ, a. s. Podotkol, že zápis do konkurznej podstaty, ani vylúčenie zo súpisu nerieši vlastnícke právo k veci zapísanej do súpisu, podľa zákona o konkurze a vyrovnaní zakladá právo správcu vykonať speňaženie majetku, a to aj v prípade, že vlastník veci nepodá žalobu podľa § 19 ods. 2 tohto zákona, v takom prípade je dôsledkom iba vznik fikcie, že vec je do súpisu zaradená oprávnene a môže byť predmetom speňažovania. Súd bol povinný vykonať v konaní sám posúdenie predbežnej otázky, či je žalobca ako správca konkurznej podstaty nositeľom vlastníckeho práva k veci, oprávňujúcej ho na vymáhanie nárokov z titulu nájomného. Navyše do súpisu konkurznej podstaty zaradil žalobca dom súp. č. XXXX. Predmetom spoločného nájmu žalovaných mal však byť byt ako samostatný predmet záväzkovoprávnych vzťahov. Byt č. 4, nachádzajúci sa na O. na 2. poschodí, nebol predmetom zápisu do konkurznej podstaty žalobcu a podľa obsahu už uvedených rozsudkov nebol vylúčený zo súpisu všeobecnej podstaty úpadcu Trnavské automobilové závody, š. p. K námietke vedľajšieho účastníka o poukázaní platieb JUDr. Pohovejovi v celkovej výške 104 000,-- Sk, prijatých za služby spojené s užívaním bytov však pripomenul, že úhrada za služby spojené s nájmom bytov nie je nájomným. Ide o dva odlišné nároky, ktoré nemožno zamieňať a pokiaľ žalovaný vykonal úhrady na účet správcu konkurznej podstaty Trnavských automobilových závodov, š. p. a tento úhrady za služby spojené s nájmom bytov poukázal na účet JUDr. Pohovej, netýkajú sa tieto úhrady zaplatenia nájomného. Vedľajší účastník poukázal, že žalovaní nájomné zaplatili, a to na účet správcu konkurznej podstaty štátneho podniku. Žalobca nepreukázal vlastnícke právo úpadcu k domu, ani právo na platenie nájomného za byt nachádzajúci sa v dome, a preto súd pre nedostatok jeho aktívnej legitímácie žalobu zamietol. O trovách konania rozhodol s poukazaním na ust. § 142 ods. 1 O. s. p. a úspešným žalovaným nepriznal náhradu trov konania, pretože im trovy nevznikli.

Proti rozsudku podal odvolanie žalobca s poukazaním na existenciu odvolacích dôvodov podľa § 205 ods. 2 písm. d/ a písm. f/ O. s. p., teda že súd na základe vykonaného dokazovania dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam a napadnutý rozsudok vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. V dôvodoch odvolania nesúhlasil s právnym názorom súdu prvého stupňa o nedostatku aktívnej legitímácie navrhovateľa v konaní. Zdôraznil, že do marca 2009 bol správca konkurznej podstaty úpadcu TAZ, a. s. v likvidácii, vedený ako vlastník nehnuteľnosti v katastri nehnuteľností v zmysle ust. § 14 písm. a/ zák. č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní. Mal správca právo vec držať, užívať a požívať jej plody a úžitky, napr. ju prenajímať a inkasovať nájomné bez ohľadu na to, či úpadca je vlastníkom veci, a to až do doby nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia o vylúčení veci z konkurznej podstaty. Mal za to, že súd sa nevysporiadal s otázkou aktívnej vecnej legitímácie v období špecifikovanom v návrhu a obmedzil sa len na tvrdenie, že žalovaní uhradili nájomné v plnej výške legitímnemu vlastníkovi bytu. Z rozhodnutia pritom nie je zrejmé, na základe akých skutočností mal toto preukázané. Preto odôvodnenie rozhodnutia je nedostatočné, a teda aj nepreskúmateľné. Ďalej uviedol, že síce je pravdou, že predmetný byt bol zaradený aj do súpisu majetku úpadcu Trnavské automobilové závody, š. p. v konkurze, avšak žalobca bol prvým správcom, ktorý zapísal predmetný byt do súpisu majetku podstaty. Poukázal na rozhodnutie Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 1CoKR 17/2009 z 29. 01. 2009, z ktorého tiež vyplýva, že práva a povinnosti spojené so súpisom majetku do konkurznej podstaty svedčia tomu správcovi konkurznej podstaty, ktorý majetok spísal ako prvý, ktorým v predmetnej veci je žalobca. V zmysle § 19 ZKV svedčí správcovi oprávnenie nakladať s vecami zapísanými do súpisu konkurznej podstaty, a to až do momentu právoplatného rozhodnutia o ich vylúčení zo súpisu. O vylúčení veci zo súpisu podstaty doposiaľ nebolo rozhodnuté, preto oprávnenie nakladať s majetkom podstaty svedčí ku dňu rozhodnutia žalobcovi, nakoľko žalovaní si povinnosti, vyplývajúce z nájomnej zmluvy podľa § 685 ods. 1 Obč. zák. povinnosť platiť žalobcovi nájomné nesplnili. Navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil a žalobe vyhovel.

Vedľajší účastník na strane žalovaných vo vyjadrení k odvolaniu navrhol rozhodnutie súdu prvého stupňa potvrdiť. Uviedol, že žalobca odmieta akceptovať závery viacerých právoplatných rozhodnutí súdov, z ktorých obsahu jednoznačne vyplýva záver, že vlastníkom predmetných nehnuteľností nebol a nie je úpadca Trnavské automobilové závody, alebo TAZ, a. s. v likvidácii, pretože neboli predmetom

privatizácie, a teda majetok patrí Trnavským automobilovým závodom, š. p. Žalobca teda nemôže nakladať s majetkom, ktorý úpadcovi preukázateľne nepatrí a opačný postup je v rozpore so zákonnou zásadou vynakladania odbornej starostlivosti. Právny názor o aplikovaní zásady priority v prípade kolízie zápisov identického majetku do viacerých konkurzných podstát vychádza z rozsudku Najvyššieho súdu Českej republiky, ktorý však nemá žiadnu oporu v platných právnych predpisoch Slovenskej republiky. Žalobca uvedený právny názor nesprávne aplikuje, pretože v súčasnosti už bolo právoplatne rozhodnuté o nedostatku vlastníckeho práva úpadcu k dotknutému majetku. Inštitút vylučovacej žaloby je podľa jeho názoru svojou podstatou vlastníckou žalobou a žalobou určovacou a jej cieľom je chrániť vlastnícke právo. Z tohto dôvodu tvrdenie žalobcu o tom, že o otázke vlastníckeho práva nebolo doposiaľ právoplatne rozhodnuté, nemá oporu v právnom poriadku Slovenskej republiky. Rozsudok Najvyššieho súdu Českej republiky sa vysporiadava iba s kolíznou situáciou medzi správcami, kedy absentuje súdne rozhodnutie, na základe ktorého by bolo možné ustáliť otázku vlastníckeho práva k spornému majetku. Uvedený rozsudok nepriznáva právo nakladať s majetkom správcovi, ktorý nebol úspešný v preukázaní vlastníckeho práva k majetku. Argumentácia žalobcu k aplikácii kolízneho kritéria priority je zavádzajúca a právne bez významu k posúdeniu otázky nedostatku vlastníckeho práva úpadcu k dotknutému majetku. Podľa jeho názoru súd dospel k správnym skutkovým zisteniam a vychádza zo správneho právneho posúdenia veci. Rozsudok je dostatočne odôvodnený, a preto nie sú dané odvolacie dôvody, uvedené žalobcom v odvolaní.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací podľa § 10 ods. 2 O. s. p. prejednal vec bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O. s. p. a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné.

Z obsahu spisu vyplýva, že predmetom odvolacieho konania je nárok žalobcu na zaplatenie nájomného za byt č. 4 nachádzajúci sa v obytnom dome súp. č. XXXX na O., za obdobie od októbra 2008 do marca 2009 s príslušenstvom. Žalovaný v odvolaní namietal nesprávny záver súdu prvého stupňa o nedostatku aktívnej legitímácie žalobcu v predmetnej veci s poukázaním na skutočnosť, že do marca 2009 bol úpadca TAZ, a. s. v likvidácii, vedený ako vlastníč predmetnej nehnuteľnosti v katastri nehnuteľností a jeho právo na nájomné za žalované obdobie vychádza z ust. § 14 písm. a/ zák. č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní v znení neskorších predpisov (ďalej len ZKV). Poukázal zároveň na nedostatočné odôvodnenie rozhodnutia v časti, z ktorej by malo byť zrejmé, komu žalovaní nájomné uhradili. Žalobca zastával názor, že podľa § 19 ZKV svedčí správcovi oprávnenie nakladať s vecami zapísanými do súpisu podstaty až do momentu právoplatného rozhodnutia o vylúčení veci zo súpisu, k čomu v danej veci nedošlo a žalobca zapísal ako prvý nehnuteľnosť do konkurznej podstaty.

Odvolací súd sa stotožňuje so skutkovými aj právnymi závermi súdu prvého stupňa, vyslovenými v napadnutom rozhodnutí. Súd prvého stupňa žalobu zamietol z dôvodu, že ani v čase vyhlásenia konkurzu na majetok úpadcu TAZ, a. s. v likvidácii, nebol dom súp. č. 6042 vo vlastníctve úpadcu žalobcu a ani ho počas konkurzu nenadobudol do svojho majetku, a preto správca konkurznej podstaty nemohol byť v zmysle § 14 ods. 1 písm. a/ ZKV oprávnený nakladať s majetkom podstaty, ani vykonávať práva a povinnosti, ktoré súvisia s nakladaním s majetkom podstaty. Výkon dokazovania a prejudiciálne sa zaoberal otázkou vlastníctva k predmetnej nehnuteľnosti. Súd prvého stupňa tiež vychádzal z právoplatného rozhodnutia vo veci vedenej na Okresnom súde Trnava pod sp. zn. 44 Cbi 6/2007, v ktorom sa žalobca domáhal vylúčenia identickej nehnuteľnosti z konkurznej podstaty úpadcu TAZ, štátny podnik v likvidácii. V tomto konaní súdy vykonali rozsiahle dokazovanie a zaoberali sa aj otázkou vlastníctva predmetných nehnuteľností ako prejudiciálnej otázky, pričom dospeli k právnomu záveru, že žalobca neunesol dôkazné bremeno, nepreukázal právo, ktoré zapísaním majetku do súpisu konkurznej podstaty úpadcu Trnavské automobilové závody, štátny podnik v likvidácii, vylučuje. Odvolací súd sa s uvedeným záverom súdu prvého stupňa o nedostatku aktívnej legitímácie žalobcu v konaní stotožnil. V súvislosti s tvrdením žalobcu, že uplatnený nárok vyplýva aj zo skutočnosti, že daný nehnuteľný majetok do súpisu majetku podstaty zapísal ako prvý. Odvolací súd sa stotožnil s názorom vedľajšieho účastníka na strane žalovaného. Ustanovenia ZKV nezakazujú zapísať do súpisu podstaty majetok, ktorý je zapísaný už v súpise podstaty iného subjektu úpadcu. Skutočnosť, že správca TAZ, š. p. v likvidácii, správne zapísal predmetnú nehnuteľnosť do konkurznej podstaty, vyplýva z

právoplatného rozhodnutia súdu, ktorým bola zamietnutá žaloba žalobcu, uplatnená proti správcovi konkurznej podstaty úpadcu TAZ, š. p. v likvidácii, o vylúčenie veci z konkurznej podstaty. Na nárok žalobcu nemá vplyv ani skutočnosť, že doposiaľ nebolo rozhodnuté o vylúčení nehnuteľnosti zo súpisu konkurznej podstaty úpadcu TAZ, a. s., pretože zápis do konkurznej podstaty ani vylúčenie zo súpisu nerieši vlastnícke právo k zapísanej veci do súpisu, ukladá len právo správcu vykonať speňaženie majetku, a to aj v prípade, keď vlastník veci nepodá žalobu podľa § 19 ods. 2 zákona a tak je v tomto prípade dôsledkom iba vznik fikcie, že vec je do súpisu zaradená oprávnene a môže byť predmetom speňažovania. Súd prvého stupňa preto sám posúdil predbežnú otázku, že žalobca nie je nositeľom vlastníckeho práva k predmetnej veci, oprávňujúcej ho na vymáhanie nárokov z titulu nájomného. Z uvedených dôvodov odvolací súd napadnutý rozsudok podľa § 219 ods. 1 O. s. p. ako vecne správny potvrdil.

O trovách odvolacieho konania rozhodol súd podľa § 142 ods. 1 O. s. p. v spojení s § 224 ods. 1 O. s. p. tak, že úspešným žalovaným ich náhradu nepriznal, pretože žalovaným žiadne trovy nevznikli.

Rozhodnutie prijal senát pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.